

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ**

**ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Реставрація та експертиза творів мистецтва»**

**Першого рівня вищої освіти
спеціальність 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»**

галузі знань 02 «Культура і мистецтво»

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ

РАДОЮ ХДАДМ

Голова вченої ради

Олександр СОБОЛЄВ / _____/

(протокол № __ від " __ " _____ 2021 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2021 р.

Ректор Олександр СОБОЛЄВ / _____/

(наказ № __ від " __ " _____ 2021 р.)

Харків 2021 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО:

Голова Харківської організації
Національної Спілки художників України
_____ ПІБ

ПОГОДЖЕНО:

Методичною радою ХДАДМ
Протокол № _____ від
«_____» _____ 2021 р.
Голова методичної ради
Перший проректор з науково-
педагогічної роботи
_____ М. ТОКАР

РОЗГЛЯНУТО:

Вченою радою факультету образотворчого мистецтва
Протокол № _____ від
«_____» _____ 2021 р.
Голова вченої ради факультету
_____ ПІБ

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою науково-методичної комісії спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» у складі:

**Керівник проектної групи,
гарант освітньої програми**

к.т.н., доцент _____ Анатолій ДОЛУДА

Члени проектної групи:

к.м., доцент _____ Вячеслав ШУЛКА

к.х.н., доцент _____ Костянтин ЖЕРНОКЛЬОВ

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Голова Харківської організації
Національної спілки художників України

_____ Віктор. КОВТУН

« ____ » _____ 2021 р.

Директор Харківського художнього музею

_____ Валентина МИЗГІНА.

« ____ » _____ 2021 р.

Заслужений діяч мистецтв України, к.т.н.,

_____ Світлана ДУДЕНКО

« ____ » _____ 2021 р.

Ця програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Вченої ради Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

1. Профіль освітньо-професійної програми

«Реставрація та експертиза творів мистецтва»

(спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», спеціалізації «Реставрація та експертиза творів мистецтва»)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр образотворчого мистецтва / художник-реставратор творів мистецтва
Офіційна назва освітньої програми	Реставрація та експертиза творів мистецтва
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію серія НД-IV, №2179684 від 16.06.2016 р., термін дії - 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	НПК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07.2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ksada.org
2 – Мета освітньої програми	
Формування професійних компетентностей, спрямованих на усвідомлення закономірностей розвитку образотворчого мистецтва, отримання навичок реставрації та експертизи творів мистецтва, викладання фахових дисциплін у початкових спеціалізованих навчальних закладах художньої освіти.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація /за наявності/)	Освітня програма містить програмні компетентності, що визначають специфіку підготовки бакалаврів та програмні результати навчання, які відображають, що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Галузь знань – «Культура і мистецтво», спеціальність – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», спеціалізація «Реставрація та експертиза творів мистецтва»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі образотворчого мистецтва (застосування практичних навичок у реставрації та експертизі творів мистецтва, а також здійснення викладацької діяльності на належному науково-методичному рівні у початкових спеціалізованих навчальних закладах художньої освіти). Ключові слова: образотворче мистецтво, реставрація, експертиза

Особливості програми	Програма забезпечує підготовку бакалаврів у навчально-творчих майстернях: реставрації станкового і монументального живопису; копіювання та експертизи творів мистецтва; лабораторії фізико-хімічних та біологічних досліджень творів мистецтва у тісній співпраці з художніми музеями регіону та України.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр з образотворчого мистецтва за спеціалізацією «Реставрація та експертиза творів мистецтва» може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 3471 Художник-реставратор; 3340 Викладач початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів. <i>Випускники можуть працювати на посадах:</i> – навчальний майстер навчальної лабораторії вищого навчального закладу художньої освіти; – художник-реставратор при галереях, музеях, реставраційних майстернях державних та приватних; – експерт-мистецтвознавець творів мистецтва при експертних установах, галереях, аукціонних домах, митницях, закладах антикварної торгівлі; – викладач фахових дисциплін у дитячій художній школі (ліцеї).
Подальше навчання	Можливість продовження навчання за програмами другого рівня вищої освіти (НРК –7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень).
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання: комплексне поєднання лекційних та практичних занять; самонавчання (самостійна робота); авторські методики викладачів (навчально-творчі майстерні).
Оцінювання	Екзамени, екзаменаційні перегляди, заліки, модульний контроль.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, що передбачає застосування певних положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до письмової та усної комунікації державною мовою. 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних, комп'ютерних і медіа технологій у практичній діяльності. 3. Здатність розуміти сучасні філософські концепції в євроінтеграційному просторі, причинно-наслідкові зв'язки та естетичні проблеми розвитку мистецтва. 4. Здатність використовувати базові знання про стан і проблеми екології сучасного світу й України зокрема, розвивати екокультуру в суспільстві засобами мистецтва. 5. Здатність розуміти та дотримуватися норм безпеки життєдіяльності. 6. Здатність цінувати і поважати національну своєрідність та мультикультурність, знати історію, культуру та мистецтво України. 7. Здатність застосовувати знання з історії зарубіжного мистецтва у професійній діяльності, впроваджувати зарубіжний мистецький досвід.

<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва. 2. Здатність володіти методами зображення об'єктів навколишнього середовища та постаті людини засобами рисунку, академічного живопису на основі знань з пластичної анатомії. 3. Здатність застосовувати знання з методик реставрації живопису. 4. Здатність проводити аналіз результатів дослідження творів мистецтва та робити узагальнені висновки. 5. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації у період навчальних та виробничих практик з метою подальшого застосування в практичній діяльності за фахом. 6. Здатність здійснювати викладання фахових дисциплін у початкових спеціалізованих навчальних закладах художньої освіти. 7. Здатність на основі сформованості професійних компетентностей виконувати кваліфікаційну роботу бакалавра. <p style="text-align: center;"><i>Фахові компетентності у відповідності до вибіркового компоненту ОП</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Здатність до письмової та усної комунікації іноземною мовою. 9. Володіти сучасними методами консервації і реставрації творів мистецтва 10. Здатність працювати з сучасними засобами дослідження творів мистецтва 11. Здатність до наукового аналізу та узагальнення результатів досліджень пам'яток образотворчого мистецтва 12. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з консервації та реставрації творів мистецтва, техніки та технології живопису, історії реставрації, геральдики, фалеристики, іконографії, методики проведення експертизи творів мистецтва. 13. Здатність дотримуватися морально-етичних норм поведінки в сучасному суспільстві, правових основ професійної діяльності, враховуючи психологічні особливості у процесі навчання та історичний досвід розвитку суспільства. 14. Здатність використовувати у професійній діяльності знання та навички з дисциплін: «Рисунок», «Академічний живопис», «Реставрація творів мистецтва», «Копіювання», «Техніка і технологія живопису», «Реставрація монументального живопису», «Експертиза творів мистецтва». 15. Здатність володіти основами наукового дослідження та експертизи творів мистецтва. 16. Здатність володіти практичними навичками досліджень творів мистецтва: мікроскопічними, приладами з випромінюючим світлом з різною довжиною хвиль, мікологічними та хімічними.
<p>7 – Програмні результати навчання (ПРН)</p>	
<p>На підставі набутих компетентностей випускник має демонструвати знання та навички з мистецької та освітньої діяльності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Застосовувати основні правила морфології та синтаксису для розуміння і складання текстів державною та іноземною (- ними) мовами, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення. 2. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями). 3. Застосовувати знання з реставраційної етики, практичної реставрації творів та загальних 	

тенденцій по збереженню культурного надбання народу України.

4. На основі вивчення закономірностей пластичної анатомії зображати постать людини засобами рисунку та академічного живопису, застосовувати новітні технологічні прийоми при вирішенні практичних завдань.
5. Застосовувати знання по проведенню експертних мистецтвознавчих досліджень творів мистецтв
6. Застосовувати знання з історії зарубіжного мистецтва, історії української культури та мистецтва у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
7. Використовувати у професійній діяльності знання геральдики, фалеристики, іконографії, методики проведення експертизи творів мистецтва.
8. На основі сформованості професійних компетентностей здійснювати викладання фахових дисциплін у початкових спеціалізованих навчальних закладах художньої освіти.

у психомоторній (діяльнісній) сфері:

9. Визначати мету, завдання та етапи мистецької та викладацької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
10. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкуванні та професійній діяльності.
11. Усвідомлювати роль куратора в організації мистецького проекту, важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

у ціннісно-мотиваційній сфері:

12. Дотримуватися морально-етичних норм поведінки в сучасному суспільстві, правил безпеки життєдіяльності та охорони праці, правових основ професійної діяльності, враховуючи психологічні особливості у процесі навчання та історичний досвід розвитку суспільства.
13. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, розуміти сучасні філософські концепції в євроінтеграційному просторі та естетичні проблеми розвитку мистецтва.
14. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва та реставрації.
15. Розуміти вагому роль українських мистецьких традицій у образотворчому мистецтві.
16. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.
17. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Специфічна особливість кадрового забезпечення освітньої програми це висока фахова майстерність науковців і художників-реставраторів – членів Національної спілки художників України, які поєднують педагогічну роботу з активною мистецькою та виставковою діяльністю, можлива участь закордонних фахівців (лекції, майстер-класи). Допоміжний персонал (навчальні майстри навчальних лабораторій) забезпечує умови проведення практичних занять студентів.
Матеріально-технічне забезпечення	Лекційні аудиторії, аудиторії для практичних занять з дисциплін: рисунок, академічний живопис та копіювання обладнанням та мольбертами. Лабораторія з реставрації та експертизи творів мистецтва.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Бібліотечний ресурс. Інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу винятковими виданнями.
9 – Академічна мобільність	
Національна	Укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне

кредитна мобільність	дипломовання.
Міжнародна кредитна мобільність	Укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+К1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання студентів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб. Підготовчі курси з української мови.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП 2021 р.

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
<i>Цикл загальної підготовки</i>			
ОК 1	Історія зарубіжного мистецтва	5	іспит
ОК 2	Історія української культури та мистецтва	5	іспит
ОК 3	Філософія	3	іспит
ОК 4	Спецхімія	3	залік
ОК 5	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	іспит
ОК 6	Безпека життєдіяльності, основи екології та охорони праці	3	іспит
ОК 7	Комп'ютерні технології	3	залік
ОК 8	Іноземна мова	7	іспит
ОК 9	Правовознавство	3	залік
ОК 10	Історія реставрації	3	залік
ОК11	Сучасні мистецькі практики в культ.-історичному контексті	3	залік
Всього:		41	
<i>Цикл професійної підготовки</i>			
ОК 12	Рисунок	20	перегляд,
ОК 13	Академічний живопис	20	перегляд,
ОК 14	Основи реставрації творів живопису	28	перегляд,
ОК 15	Реставрація творів живопису	21	перегляд
ОК 16	Експертиза творів мистецтва	20	залік
ОК 17	Копіювання	8	перегляд,
ОК 18	Техніка і технологія творів живопису	4	залік
ОК 19	Пластична анатомія	3	іспит
ОК 20	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК 21	Навчальна практика	3	перегляд
ОК 22	Педагогічна практика (виробнича)	3	перегляд
ОК 23	Переддипломна практика	3	перегляд
ОК 24	Кваліфікаційна робота бакалавра	5	захист
Всього:		139	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Цикл загальної підготовки</i>			
<i>Блок № 1</i>			
ВК 1	Арт-рино к і художня культура/ Брендінг і маркетингове дослідження Ринок та організація праці/ Сучасне мистецтво/ Сучасна культура/ Україна: історія ідей та символів/ Філософія мистецтва/ Філософія мистецтва Психологія мистецтва	3	іспит
<i>Блок № 2</i>			
ВК 2	Риторика та ораторська майстерність Мовленеві комунікації Рекламний копірацтинг та спічрайтинг Іноземна мова для наукових цілей	4	залік

	Основи міжкультурного ділового спілкування (англійською)		
	Рецензування та редагування		
	Основи академічного письма		
Блок № 3			
ВК 3	Фізкультура	3	залік
	Основи художнього гриму		
	Література в дзеркалі художньої культури		
	Постановочне фото		
	Всього:	10	
Цикл професійної підготовки кафедри			
Блок № 1			
ВК 4	Копіювання олійного живопису	24	перегляд
	Копіювання темперного живопису		
	Копіювання графічних творів		
Блок № 2			
ВК 5	Реставрація творів олійного живопису	5	перегляд
	Реставрація творів темперного живопису		
	Реставрація творів монументального живопису		
Блок № 3			
ВК 6	Реставрація творів мистецтва на паперовій основі	3	залік
	Реставрація творів мистецтва з кераміки		
	Реставрація творів мистецтва з металу		
Цикл професійної підготовки факультету			
Блок № 1			
ВК 7	Рисунок за фахом	8	перегляд
	Рисунок творчий		
Блок № 2			
ВК 8	Живопис за фахом	7	перегляд
	Сучасні акварельні практики		
	Авторські техніки живопису		
Блок № 3			
ВК 9		3	залік
	Теоретичні основи фотографічної практик		
	Іконографія		
	Всього:	50	
Загальний обсяг вибіркового компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2 Структурно-логічна схема

1 семестр 15 тижнів	2 семестр 15 тижнів	3 семестр 15 тижнів	4 семестр 15 тижнів	5 семестр 15 тижнів	6 семестр 15 тижнів	7 семестр 15 тижнів	8 семестр 15 тижнів
1. Рисунок	1. Рисунок	1. Рисунок	1. Рисунок	1. Рисунок	1. Рисунок	1.Рисунок за фахом / Рисунок творчий	1.Рисунок за фахом / Рисунок творчий
2.Академічний живопис	2.Академічний живопис	2.Академічний живопис	2.Академічний живопис	2. Академічний живопис	2. Академічний живопис	2. Живопис за фахом/Сучасні акварельні практики/Авторські техніки живопису.	2 Живопис за фахом/Сучасні акварельні практики/Авторські техніки живопису.
3.Копіювання	3.Копіювання	3.Копіювання олійного/темперного живопису	3.Копіювання олійного/темперного живопису	3.Копіювання олійного/темперного живопису	3.Копіювання олійного/темперного живопису	3.Копіювання олійного/темперного живопису/ графічних творів	3.Копіювання олійного/темперного живопису/графічних творів
4. Основи реставрації творів живопису	4. Основи реставрації творів живопису	4.Основи реставрації творів живопису	4. Основи реставрації творів живопису	4.Реставрація творів живопису	4. Реставрація творів живопису	4. Реставрація творів живопису	4. Реставрація творів живопису
5.Експертиза творів мистецтва	5.Спецхімія	5.Експертиза творів мистецтва	5. Сучасні мистецькі практики в культ.- історичному контексті	5.Українська мова (за професійним спрямуванням)	5. Експертиза творів мистецтва	5. Експертиза творів мистецтва	5.Історія реставрації
6.Техніка і технологія станкового живопису	6. Техніка і технологія станкового живопису	6. Історія української культури та мистецтва	6. Історія української культури та мистецтва	6. Іконографія/ Теоретичні основи фотографічної практики	6.Реставрація творів монументального живопису/Реставрація творів олійного живопису /Реставрація творів темперного жив.	6.Арт-ринок і художня культура/ Брендінг і маркетингове дослідження/Ринок та організація праці/ Сучасне мистецтво/ Сучасна культура/Україна: історія ідей та символів/ Філософія мистецтва/ Психологія мистецтва	6.Реставрація творів мистецтва/ на паперовій основі/ з кераміки/ з металу
7. Історія зарубіжного мистецтва.	7. Історія зарубіжного мистецтва.	7.Філософія	7. Фізичне виховання/Основи художнього гри му/Література в дзеркалі художньої культури/ Постановче фото	7. Іноземна мова	7. Іноземна мова	7 Риторика та ораторська майстерність/ Мовленеві комунікації/ Рекламний копірайтінг та спічрайтінг/ Іноземна мова для науки х цілей / Основи міжкультурного ділового спілкування (англійською)/Рецензування та редагування/Основи академічного письма	7 Риторика та ораторська майстерність/ Мовленеві комунікації/ Рекламний копірайтінг та спічрайтінг/ Іноземна мова для науки х цілей / Основи міжкультурного ділового спілкування (англійською) Рецензування та редагування) /Основи академічного письма
8. Пластична анатомія	8. Безпека життєдіяльності , основи екології та охорони праці	8.Комп'ютерні технології	8. Навчальна практика	.8. Основи наукових досліджень	8. Педагогічна практика	8. Правознавство	8.Переддипломна практика. Кваліфікаційна робота бакалавра

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Реставрація і експертиза творів мистецтва» проводиться у формі захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр з образотворчого мистецтва за спеціалізацією: «Реставрація та експертиза творів мистецтва»). Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5	ВК 6	ВК 7	ВК 8	ВК 9			
ЗК 1					•																					•										
ЗК 2							•						•	•	•														•							
ЗК 3	•	•	•																																	
ЗК 4																																				
ЗК 5						•																						•								
ЗК 6																																				
ЗК 7	•	•						•																												
ФК 1	•	•																								•								•		
ФК 2																•	•	•	•										•		•	•	•			
ФК 3				•						•			•	•	•				•	•	•			•					•		•					
ФК 4				•									•	•	•				•	•	•			•					•							
ФК 5																			•	•	•			•			•									
ФК 6											•	•	•			•	•			•	•								•		•	•				
ФК 7													•	•	•														•							
ФК 8								•															•													
ФК 9													•	•	•															•				•		
ФК 10										•			•	•	•					•										•						
ФК 11				•									•	•	•					•				•			•			•						
ФК 12										•			•	•	•		•			•									•				•			
ФК 13									•																											
ФК 14										•	•	•	•	•	•	•	•											•	•	•	•					
ФК 15				•						•			•	•	•										•				•							
ФК 16				•									•	•	•					•	•				•				•							

